

Parkens betydelse för stadens identitet

Emma Falk

Sveriges
lantbruksuniversitet

Kandidatarbete vid institutionen för stad och land 2008
BACHELOR THESIS AT THE DEPARTMENT OF URBAN AND RURAL DEVELOPMENT

Kandidatarbeten vid institutionen för stad och land 2008
EX0285 Kandidatarbete i landskapsplanering på
landskapsarkitektprogrammet
© Emma Falk
Title in english: The park and the city profile
Handledare: Tuula Eriksson, institutionen för stad och land
Examinator: Petter Åkerblom, institutionen för stad och land
Online publication of this work: <http://epsilon.slu.se/>

Sammanfattning

För att locka nya invånare och turister strävar många städer efter att ge staden en positiv och tydlig profil. I arbetet har jag undersökt vilken roll stadens parker kan spela för stadens identitet genom att intervjua invånare i Uppsala och företrädare för trädgårdar och parker i staden. Parken är betydelsefull för stadens identitet genom att den spelar en roll som stadsbyggnadselement och ger karaktär åt staden. Parken har även betydelse för individens upplevelse av staden beroende på hennes föreställningar om parken. Detta kan bero på parkens tillgänglighet och attraktivitet och även på hur stor kunskap om platsen man har. Hur man på kommunen förmedlar och informerar om parkerna har därför betydelse för vilken betydelse de spelar för invånarna.

Innehållsförteckning	
1. Inledning	7
1.1 Förord	7
1.2 Syfte och frågeställningar	7
1.3 Metod och tillvägagångssätt	7
1.4 Problem och avgränsningar	7
1.5 Begreppsdefinitioner	7
2. Kunskapsöversikt och teorier	8
2.1 Marknadsföring av staden och stadens parker	8
2.1.1 STÄDERS PROFILERING	8
2.1.2 OM VIKTEN AV ATT MARKNADSFÖRA PARKER	8
2.2 Parken som ett värde och som en del av stadens identitet	9
2.2.1 GRÖNSTRUKTURENS IDENTITETSKAPANDE FUNKTION	9
2.2.2 PLATSENS MENING	9
3. Parkerna som aktivitetsarena och plattform för stadens identitet	10
3.1 Uppsala kommuns policy när det gäller profilering av staden och stadens parker	10
3.2 Marknadsföring av staden och stadens parker	10
3.3 Stadens perspektiv på parken som värde och som del av stadens identitet	10
3.3.1 PARKERNAS BETYDELSE	10
3.3.2 PARKERNAS DEL I STADENS IDENTITET	10
3.4 Uppsalabornas perspektiv på parken som värde och som del av stadens identitet	11
3.4.1 PARKEN SOM ATTRAKTION I STADEN	10
3.4.2 MEDBORGARENS RELATION TILL PARKEN	10
3.4.3 OLIKA UPPFATTNING BEROENDE PÅ BAKGRUND	10
3.4.4 HUR INVÅNARNA UPPFATTAR ATT PARKERNA SYNS I STADEN	11
3.4.5 VILKA KARAKTÄRSDRAG UTMÄRKER UPPSALAS PARKER FÖR INVÅNARNA?	11
4. Analys och sammanfattande diskussion	13
4.1 Vad betyder Uppsalas parker för uppsalabornas upplevelse av staden och stadens identitet?	13
4.2 Hur marknadsförs parker och grönområden i Uppsala	14
4.3 Vilken identitet har stadens parker och hur kan detta påverka stadens identitet?	15
4. Slutsats	16
5. Källor	17
Bilaga 1, Enkät	18
Bilaga 2, Centrumparker som förekommer i texten	19

1. Inledning

1.1 Förord

När jag flyttade till en annan stad och skulle bo där under en period var det inte självklart att jag skulle kunna känna mig hemma och bekväm. Jag kände ingen och visste att jag snart skulle flytta vidare. Trots det kändes det lätt att anamma Berlin. Det berodde mycket på att jag ofta kom att prata med andra om staden, och fick en förklaring och bakgrund till det jag såg. Där hade folk en tydlig uppfattning om stadens identitet, det var lätt att säga att Berlin är på det här sättet och att t.ex. München är på det andra sättet. Det fick mig att tänka på ifall jag skulle kunna prata likadant om någon av mina hemstäder, Uppsala eller Stockholm. Vad som ger staden en identitet beror på många olika saker, men framförallt stadens fysiska beståndsdelar spelar roll för hur man uppfattar dess identitet. Arkitektritade simhallar, operahus och bibliotek kan vara identitetsskapande faktorer i städerna, och många städer hävdar sig genom att bygga nya fantastiska ikonbyggnader som Turning Torso eller Globen. Även parker och gröna platser är viktiga fysiska element i staden, och därför har jag velat titta på hur de kan bidra till hur staden upplevs av invånare och besökare.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med arbetet är att studera parkens betydelse i staden och hur det kan påverka stadens profil. Jag har utgått från tre frågeställningar.

Vad betyder Uppsalas parker för uppsalabornas upplevelse av staden och stadens identitet?

Hur marknadsförs parker och grönområden i Uppsala?

Vad utmärker stadens parker och hur kan detta påverka stadens identitet?

1.3 Metod och tillvägagångssätt

För att ta reda på hur människor upplever staden och dess parker har jag valt att göra strukturerade intervjuer med slumpvis utvalda människor. Dessa har ägt rum på olika platser i staden, men inte i parkerna. Nackdelen med sådana intervjuer är att jag inte har kunnat göra så många som om jag hade haft skriftliga enkäter, men svaren har blivit mer nyanserade och dessutom möjliga att följa upp med följdfrågor.

Jag har även intervjuat tjänstemän på kommunen och Uppsala Universitet genom personliga intervjuer och via telefon. I dessa intervjuer har syftet varit utforskande, och frågorna jag har ställt har varit öppna inom ramen för den intervjuguide jag har haft för varje intervju.

Jag har även studerat litteratur som behandlar identitetskapande, städers profilering, och grönstrukturens betydelse. Samt dokument utgivna av Uppsala Kommun som beskriver stadens strategier och planer när det gäller dessa frågor.

1.4 Problem och avgränsningar

Jag har valt att titta på Uppsala som är en relativt stor stad i Sverige som jag känner till väl.

De parker jag har fokuserat på ligger främst i Uppsalas innerstad eftersom dessa, jämfört med förortsparkerna, är lättillgängliga för både uppsalaboende och besökare.

1.5 Begreppsdefinitioner

Identitet: En människas identitet är någonting som skapas i ett samspel mellan inre mentala processer och yttre social interaktion (Brusman s. 29).

På liknande sätt formas en parks identitet eller en stads identitet genom individers tolkning och meningsgivande åt platsen ifråga. Det sociala är en viktig del i vilken mening platsen ges av individen, och därmed kommer uppfattningen om platsers identitet kunna vara likartad i grupper av individer.

Stadens profil: Detta är inte detsamma som stadens identitet, utan snarare vilken "bild" stadens invånare och besökare har av den. Profilering av staden är när institutioner medvetet försöker lansera en önskvärd bild av staden gentemot andra städer och besökare.

Stadens image: Den bild som människor bosatta utanför det aktuella området har av staden.

Parker: När jag skriver om parker räknar jag in alla offentliga grönområden i staden som sköts om av kommunen eller Uppsala universitet, och som allmänt är ansedda som parker.

Kända byggnader kan vara viktiga stymboler för städer, som här Stadshuset i Stockholm - "The Capital of Scandinavia"

Fördelning av respondenter		
Ålder	Kvinna	Man
under 25	2	1
25-30	1	0
30-50	1	1
över 50	2	2

2. Kunskapsöversikt och teorier

2.1 marknadsföring av staden och stadens parker

2.1.1 STÄDERS PROFILERING

Många orter har problem med minskande befolkningsunderlag. Individens preferenser blir allt viktigare i deras val av bostadsort. Detta betyder att orter och städer har behövt börja konkurrera med varandra för att locka till sig nya invånare och företag. För att kunna hävda sig har det blivit viktigt för städer att profilera sig, att skapa en positiv bild av orten som får folk att välja att flytta dit och att stanna.

Charles Landry som är en frontfigur i teorierna om städernas identitetsskapande hävdar att de lokala särdragen är viktiga i stärkandet av en ortens identitet (Landry 2000). För att stärka och förankra ortens identitet är det vanligt att man lyfter fram historien och kulturarvet. I en artikel om platsuppfattning i Stockholms skärgård beskriver Urban Nordin hur viktiga platssymboler är för skapandet och upprätthållandet av en identitet (Nordin 2005 s. 216).

Människor har olika livsstil och olika uppfattning om vad de anser vara värdefullt och önskvärt att sträva efter. Deras preferenser vid val av bostadsort påverkas av ekonomiska, sociala och symboliska tillgångar (Wikhall 2003 s. 108). De här tillgångarna kan vara mer eller mindre knutna till platser. Platsbundna symboliska tillgångar är kunskap knuten till en geografisk plats, tex. kunskap om hur kultur- och föreningslivet ser ut på orten, insiderkunskap om hur företag är organiserade som kan vara karriärsfrämjande, eller allmän lokalkännedom (ibid s.112). När en stad har en tydlighet är det lättare att identifiera sig med platsen, och att känna sig delaktig i vad som händer.

En annan faktor som alltmer har lyfts fram som viktig för städernas identitet är kultur. Kultur är en attraktionsfaktor som stimulerar inflyttning av företag och hushåll, samtidigt som den lockar turister (ibid s. 106). Med kultur i det här sammanhanget menas konstnärliga uttrycksformer som teater, dans, musik, bild och berättelser.

2.1.2 OM VIKTEN AV ATT MARKNADSFÖRA PARKER

De kommunala parkerna i staden är öppna för alla som bor där, men det är inte säkert att alla som kan kommer att vistas i parken. Det handlar inte bara om tillgänglighet till parkmiljöer, utan även om kunskap och vana. Många människor ser det inte som självklart att gå till parken eller något annat grönområde i staden för att sitta i gräset, spela boll, titta på blommor eller promenera. För att parker och grönområden ska vara en självklar del i staden behöver de ibland uppmärksammas och tydliggöras.

I ett Moviumprojekt från 2004 som syftade till att identifiera problem, och finna lösningar på hur parkverksamheten i Sverige kan utvecklas, framhålls marknadsföring som ett sätt att stärka parkernas roll och höja statusen på verksamheten (Gröna Fakta 2005). En åtgärd som föreslås av de parkföreträdare som varit med i projektet är att uppmärksamma parkerna, bland annat genom att göra dem rikare på upplevelser. Människor ska engageras att ta del i parkskötsel och att besöka parken under alla årstider. Några av de åtgärder som föreslås handlar om att utveckla en mediasstrategi, att visa upp vad som görs och att utveckla information och marknadsföring (ibid.). Sten Göransson kommenterar resultaten och menar att i det kunskaps- och nätverkssamhälle som växer fram efter industrisamhället behövs nya sätt att tänka även för parkverksamheten. Han menar att parker och offentliga platser måste tillföras fler upplevelser och nya aktiviteter (Ibid s. 8).

Skriften Bostadsnära Natur från 2007 uppmanar till att beakta hur människor upplever tillgängligheten till grönområden. Aspekter som orienterbarhet, information och kunskap är viktiga för att göra parker och grönområden åtkomliga (Boverket 2007 s. 41). Människor i städerna kommer inte lika självklart ut i naturen som man tidigare har gjort, vilket kräver mer planering av fysisk tillgänglighet och information, för att göra naturen och parken mer lättillgänglig.

Skyltar är ett sätt att sprida information och kunskap om grönområden. Genom att märka ut t.ex entréer tydliggörs parkerna och kan bidra till att statusen höjs.

2.2 Parken som ett värde och som en del av stadens identitet

2.2.1 GRÖNSTRUKTURENS IDENTITETSKAPANDE FUNKTION

Karl Lövré har forskat om grönstrukturens identitetsskapande funktion. Han skriver om hur de gröna inslagen i staden inte sällan betraktas som en avskild del av staden, ibland rentav som en motpol till staden. Deras karaktär skiljer sig högst avsevärt från den övriga stadens gator och byggnader, men man kan inte fastna i att prata om gröna strukturer som enbart natur. Istället, menar han, bör man tala om betydelsen för stadsborna att komma i kontakt med de gröna områdena som kulturfenomen. Parker och grönområden är en del av stadens byggstenar, och deras betydelse är viktig för den kulturella identiteten eftersom de "utgör en historisk spegel av stadsutvecklingen" (Lövré 2003 s. 11). De gröna ytorna i staden har även fördelar som offentligt rum, och man ska heller inte underskatta den symboliska betydelsen hos gröna områden i staden. Parken är park, och som sådan värdesätts den även av boende i grannskapet som sällan eller aldrig besöker parken (Ibid s. 19). Ulla Berglund skriver om utemiljöns betydelse, och framför allt den bostadsnära naturen, och menar att naturen i utemiljön "tycks göra ett stort känslomässigt intryck på många stadsbor" (Berglund 1998).

2.2.2 PLATSENS MENING

En plats identitet är kopplad till vilken mening man ger till platsen. Eftersom alla människor är olika och fyller platser med olika mening finns det aldrig en "objektiv" eller enhetlig bild av platsens identitet.

I en uppsats från Linköpings Universitet skriver Fredrik Bergström om hur man uppfattar platser i relation till ens redan förutfattade "koncept". Han listar motivation, attityd och kontext som viktiga faktorer för hur individen bedömer platser. Motivationen är varför man befinner sig på platsen. Attityd har av vissa likställts med "sense of place", något som kan sammanfattas som ett komplext psykosocialt system som organiserar tankar, känslor och beteende (Bergström 2004 s. 11). Kontexten är hur man alltid placerar in en plats i sitt sammanhang, d.v.s. var en plats ligger i förhållande till andra delar av staden och vad som finns runtomkring.

Det finns många försök att ringa in vad en plats är för något. För att ett rum ska utvecklas till att bli mer än ett geografiskt ställe krävs både sociala processer och meningsskapande symboler. I vår sociala interaktion med andra människor skapas symboler som ger platsen mening. Eftersom det sociala är en process, kommer alltså platsen också att förändra sig över tiden.

"One may argue that engineers create localities, but time is needed to create place."
(Yi-Fu Tuan ur *Gren & Hallin 2003*)

Därmed är också tiden en aspekt som formar vår uppfattning om platser. Parallellt med klocktiden finns också en upplevd tid. Vi skapar en förståelse för platser genom att sortera våra intryck av återkommande upplevelser och förnimmelser på platsen. De här cykliska sinnesintrycken kan kallas rytmer (Brusman 2008 s. 37).

För att ordna upp platsens mening har Mats Brusman i boken "Den verkliga staden?" tagit hjälp av två forskarens struktureringar av platsbegreppet. Pauli Karjalainen delar in platsen i tre delar; den hermeneutiska, den mimetiska och den textuella. Lefevbre pratar om rummets tre aspekter; rumsliga praktiker, rummets representationer och representationernas rum. Brusmans tolkning blir det han kallar det brukade, det levda och det tänkta rummet (ibid s. 37f.).

Det brukade rummet är de sociala relationernas rum, det är det praktiska och vardagliga livet som pågår på en plats. Det brukade rummet beskriver personers erfarenhet av platsen och deras förväntningar. Det levda rummet är hur man läser rummet. Det är direkt beroende av det brukade rummet, eftersom det brukade rummet ger upphov till specifika symboliska föreställningar av rummet som man använder i sin tolkning. Det tänkta rummet är slutligen vilka föreställningar om rummet som finns hos folk som har makt och förmåga att formulera en dominerande bild av platsens mening (ibid s. 39).

Vad man ger en plats för mening påverkas av varför man befinner sig på platsen, vad man har för kunskap om platsen och vad som finns runtomkring.

Hur man kan tillgodogöra sig parkerna i staden beror bland annat på tillgängligheten, både fysiskt och visuellt.

3. Parkerna som aktivitetsarena och plattform för stadens identitet

3.1 Uppsala kommuns policy när det gäller profilering av staden och stadens parker

Den samlande sloganen för att etablera Uppsalabilden är "Uppsala är en spännande arena för epokgörande kunskap, kultur och affärer". Stadens strategi för att profilera stadens parker och grönområden kan närmast hämtas ur ÖversiktspLANEN och Parkprogrammet. Där poängteras att parkernas karaktärer ska lyftas fram och att "Förståelsen och kunskapen om Uppsalas parker ska öka genom att man sprider information med hjälp av skyltning, broschyrer, artiklar och konstnärliga tolkningar av parkernas betydelse." (Uppsala parkprogram 2002 s. 13)

3.2 Marknadsföring av staden och stadens parker

Marknadsföring av parkerna är inte någonting som man på Fritids- och Naturkontoret arbetar med aktivt. Dag Sundberg och Helena Espmark, landskapsarkitekter på kommunen, menar att de centrala parkerna som är kända och lättillgängliga inte behöver marknadsföras. Till parker som Stadsträdgården och Slottsbacken hittar man ändå som besökare i staden. Sedan finns det de mindre parkerna och platserna i centrala Uppsala som Gotlandsparken, Riddarparken, Odinsparken och Bryggan längs med ån mellan Skolgatan och St. Olofsgatan. De blir inte besökta av samma grupper, utan snarare av de som bor i områdena. "Folk hittar dit ändå för att man passerar. T.ex. 'Bryggan' hade man ingen direkt invigning för, men det sa pang så var där fullt." (Intervju med Dag Sundberg)

Men det finns ändå förbisedda platser i centrum som Klosterparken och Artediparken. För att uppmärksamma sådana undanskymda parker ska de göras öppnare och tydligare. Det har man arbetat med bland annat för olika parker i Luthagen, samt Åstråket och Östra Ågatan. Helena Espmark menar att det finns en vilja att marknadsföra bättre genom att ha ett parkkalendariet och genom att uppmärksamma Uppsala Nya Tidning och lokalradio på vad som sker i parkerna.

Olika arrangemang är viktiga för hur människor uppmärksammar parkerna. Linnéjubileet 2007 är det största marknadsföringsarrangemanget som Uppsala har haft, som enligt Dag Sundberg även uppmärksammades från utlandet. Stadsträdgårdens dag är ett återkommande evenemang, och det har även arrangerats en "Tulpanfestival" i Stadsparken.

Uppsala universitet som har flera trädgårdar i staden arbetar mycket och aktivt med marknadsföringen. Sedan 1990 då fokus på trädgårdarna ändrades från forskningsträdgårdar till besöksträdgårdar har trädgårdarna lanserats aktivt genom allt från annonser till bussresor och mässarrangemang. Man vill "sälja" Botaniska Trädgården och Linnéträdgårdarna på deras egna karaktärer genom att berätta vad som finns just där (Intervju med Mats Block).

3.3 Stadens perspektiv på parken som värde och som del av stadens identitet

3.3.1 PARKERNAS BETYDELSE

Dag Sundberg på Uppsala Kommun menar att det finns ett stort och ökat intresse för parker och trädgårdar. Inte minst med alla teveprogram och böcker som har kommit. Även brev som kommer till kommunen från invånare och forskning visar att parkerna uppskattas och är viktiga.

Men han säger också att parkerna inte är någonting man direkt reflekterar över förrän det blir en förändring. Parkerna är en del av folks livsmiljö som tas för given, men när det börjar naggas i kanten eller blir en försämring uppmärksammas det. Det märks både för parkerna i förorterna och för Uppsalas centrala parker. Han berättar om hur man efter Linnéjubileet, då det satsades mycket på parkerna, vaknade upp och insåg hur svårt det skulle vara att ta ifrån människor det fina som de hade fått. Kommunens ambition är att kunna upprätthålla och utveckla parkerna i hela staden, men att det hela tiden är en balansgång med ekonomin.

Uppsala kommun har de senaste åren arbetat med att lyfta fram stråket längs Fyrisån.

Mats Block som är chef för Uppsala universitetets trädgårdar menar att parkerna i staden är oerhört viktiga för människor. Om parkerna inte fanns, skulle det vara ett stort projekt för många att ta sig ut utanför staden för att uppleva grönska. Han tycker det är synd att stadens grönområden nästan bara utnyttjas på sommaren, och berättar att de på Universitet arbetar med att försöka framhäva Botaniska trädgården och dess orangerie för folk som en vinteraktivitet. Han menar att folk istället för att sitta och titta på TV borde kunna njuta av de möjligheter som finns att uppleva parken även på vinterhalvåret.

3.3.2 PARKERNAS DEL I STADENS IDENTITET

Dag Sundberg menar att om man frågar någon utanför Uppsala vad den uppfattar att staden förknippas med är det inte parkerna. Även om han tycker att det lyfts fram att Uppsala har fina parker i marknadsföringen som sköts av Uppsala Tourism, är det fortfarande främst "turistparkerna" som uppmärksammas. Botaniska och Linnéträdgården är kända, men det går inte att jämföra de kommunala parkerna med dessa, eftersom de är så unika. Han jämför med Linköping där man har arbetat med sin stadspark som är som en botanisk trädgård. Det skulle vara svårt att göra i Uppsala där det redan finns två botaniska trädgårdar.

Inte heller Mats Block som företräder det som Dag kallar turistparkerna vill säga att Uppsala är en trädgårdsstad på samma sätt som Enköping. Snarare vill han lyfta fram Linné som det Uppsala är känt för. Men inte i första hand för Linnés trädgårdar, utan för vetenskapen.

På kommunen uppfattar man det ändå som att parkerna har börjat bli en viktigare del av Uppsalas identitet. Framförallt efter Linnéåret och de satsningar som då gjordes, har folk fått upp ögonen för stadsträdgården och på hur fint det är i Uppsala på parksidan. (Intervju med Dag Sundberg)

3.4 Uppsalabornas perspektiv på parken som värde och som del av stadens identitet

För att få en bild av hur vanliga medborgare upplever stadens parker har jag gjort intervjuer med människor i Uppsala. I intervjuerna har jag utgått från Mats Brusmans indelning av platsens mening i det *brukade*, det *levda* och det *tänkta* Rummet (Se sid. 9). Genom att fråga människor vilka parker de uppfattar som

utmärkande uppsalaparker, hur de själva utnyttjar platserna, och genom att låta dem förklara vilka karaktärer och symboler som de förknippar med parkerna får man en bild av hur människor ser på parkens värde och vilken roll den spelar för invånarna.

3.4.1 PARKEN SOM ATTRAKTION I STADEN

I intervjuerna var det vid flera tillfällen tydligt att de intervjuade inte hade en helt klar uppfattning om hur ofta de själva var i parkerna eftersom de tvingades tänka efter och korrigera sig själva. Parkerna utnyttjas flitigt för att promenera i och för att passera igenom på väg till något annat. Fyra av de sju intervjuade som är över 25 år nämner att de brukade vara mer i parkerna tidigare, eller att de använde parkerna annorlunda när de var unga eller studenter. Vilken park man besöker har mycket att göra med om man bor i närheten.

3.4.2 MEDBORGARENS RELATION TILL PARKEN

Respondenterna har fått nämna de parker de kan komma på direkt utan förberedelse. Vissa har då kunnat räkna upp flera, medan andra tycker det blir svårt efter två parker. Jag har räknat ihop de nämnda parkerna oberoende av att vissa personer har sagt mer än andra, det som är intressant är att se vilka parker som först kommer upp i huvudena på folk, därför har jag inte räknat med de parker som folk har kommit på efterhand som vi pratade. Stadsträdgården är den park som oftast blir nämnd följd av Botaniska Trädgården, men Botaniska är inte lika självklart förknippad med staden, utan nämns oftast som en av de sista i en uppräkningslista av parker. Övriga parker som tas upp i intervjuerna är jämt fördelade, med högst två respondenter per nämnd park.

3.4.3 OLIKA UPPFATTNING BEROENDE PÅ BAKGRUND

När respondenterna har valt parker de förknippar med Uppsala och förklarar varför, har det visat sig finnas stora skillnader mellan de som är inflyttade och de som har vuxit upp i Uppsala. Hälften av de intervjuade är uppvuxna i Uppsala, och de förknippar de valda parkerna med staden till stor del eftersom de alltid har funnits där, och för att de har vuxit upp i närheten. De som är inflyttade till staden nämner snarare de parker först som de oftast passerar eller besöker. Stadsträdgården, Botaniska Trädgården, Linnéträdgården och Ekonomikumparken var viktiga parker för de som flyttat in till Uppsala, medan en man som gått i skolan

Individernas uppfattning om parkerna beror på deras egen bakgrund och kunskap om platserna

nära Vasaparken underströk den parken som viktig Uppsalapark trots att han numera nästan aldrig besöker den.

3.4.4 HUR INVÄNARNA UPPFATTAR ATT PARKERNA SYNS I STADEN

Två av de intervjuade under 25 år underströk att parkerna de besöker är någonting de har hittat till genom att bli medtagna av vänner och bekanta. Ytterligare ett par intervjuade menade att det fanns någonting på platsen som man aktivt hade sökt upp som valborgsfirande eller fyrverkerier. En viktig anledning att man besöker parkerna visar sig vara att man passerar och ser parkerna. Uppsala är en stad med koncentrerad stadskärna, och parkerna är lättillgängliga enligt flera av de intervjuade. Fyra av de fem inflyttade menade att man först och främst hade uppmärksammat parkerna i staden genom att passera förbi dem. För de ursprungliga uppsalaborna var parkerna mer självklara. Ingen av de intervjuade tyckte att parkerna direkt har marknadsförts. Även om en man hade noterat de informationsskyltar som finns i Uppsalas parker, tyckte fyra av elva att de har dålig kunskap om parkerna. Dessutom hade tre av de inflyttade kvinnorna som inte nämnde att de hade dålig kännedom om stadens parker, svårt att komma på fler än tre parker när de inledningsvis blev uppmanade att nämna parker i Uppsala. Linnéjubileet hade varit en ögonöppnare för flera: "Man blev påmind om att parkerna finns".

3.4.5 VILKA KARAKTÄRSDRAG UTMÄRKER UPPSALAS PARKER FÖR INVÄNARNA?

Jag har ställt frågor till respondenterna om vad de förknippar med platserna de har nämnt, för att få veta vad de främst associerar till parkerna i staden och därmed vad som är parkernas starkaste uttryck för människor i Uppsala. För att organisera svaren har jag delat in dem i fyra kategorier: Socialt, Plats i staden, Tidsmässigt, Kulturellt

Socialt

Att titta på människor på platserna uppskattas av de intervjuade. Det är flera som särskilt nämner Stadsträdgården som en uppsalapark eftersom det finns så mycket folk där. Att det anordnas evenemang tas upp som en anledning att komma till parken. Danstillställningar, nollning eller friluftsteater kan samla människor. En respondent menar att man lättare kan utnyttja en park själv när man ser att det har samlats andra människor där.

Plats i staden

Tillgången till parkerna ses som positiv. Uppsalas parker är nära till hands och lätta att nå. Flera brukar komma förbi parkerna på vägen, och beskriver parkerna utifrån vad de ser när de passerar förbi.

De intervjuade förknippade i tre fall Stadsträdgården med närliggande byggnader som Slottet, Flustret och Svettis. Däremot nämnde ingen Slottet, Universitetshuset, Carolina eller Orangeriet när de pratade om andra parker som ligger nära dessa byggnader. Däremot nämndes parkernas närhet till Nationerna, samt krogen mitt i Börjeparken.

Tre respondenter pekade ut naturgivna förutsättningar som viktiga kännetecken för parkerna. Terraserna i Slottsbacken, lutningen i Universitetsparken där man bekvämt kan sitta och dricka öl på sommaren, och närheten till Fyrisån i Stadsträdgården ansågs utmärkande.

Tidsmässigt

Parkernas årstidsväxlingar är någonting människor har uppmärksammat. Träden i stadsparken som växlar färg med året var viktig för en äldre dam. I Börjeparken, vid rektorsgården växer på våren oerhört mycket Scilla vilket poängterades av en kvinna. Även vid Observatorieparken finns det mycket vårblommor som sätter präge på området.

I Uppsala finns det flera högtider som firas i parkerna. Valborg med studenter i parkerna är känt, och bekant även för folk utifrån. Många av de intervjuade pratade om Valborg, men även de traditionella fyrverkerierna vid Slottet nämns, och Fyrisfestivalen vid Fyrisparken.

Kulturellt

En respondent tyckte att Botaniska Trädgården är viktig som park i Uppsala eftersom det är dit turisterna går: "Det finns mycket historia, men jag kan den inte". Det traditionella nämndes oftast i samband med Botaniska, men även Engelska Parken och bruket att slå gräset. Det var bara två som nämnde Linné, trots att han hela förra året uppmärksammades med ett massivt satsande i parker och trädgårdar. Däremot uppskattades resultatet av parksatsningarna.

Det finns karaktäristiska saker i parkerna som har tagits upp av de intervjuade. Några nämner statyer som tydliga kännetecken, bland annat grisfontänen vid riksbanken. Blommorna i Stadsträdgården anses typiska, och även dammen. I Vasaparken finns det ett speciellt format träd som av en man pekas ut som karaktäristiskt.

Årstidernas växlingar är allra tydligast i stadens parker.

4. Analys och sammanfattande diskussion

4.1 Vad betyder Uppsalas parker för uppsalabornas upplevelse av staden och stadens identitet?

Relation till parkerna beroende på bakgrund

I intervjusvaren visas att människor har olika relationer till parkerna beroende på om man vuxit upp i Uppsala eller flyttat dit. Varför det är så kan bero på olika saker. Det kan vara så att man präglas starkare av erfarenheter och upplevelser man har haft i parkerna tidigare i livet. Platser där barn leker och skaffar sig sina första minnen är ofta bundna till barnets första egna identitet, och därmed blir man som vuxen starkare knuten till de här platserna (Boverket 2004).

Även första mötet med parken kan vara viktigt för det intryck platsen ger, och vilken betydelse man senare tillskriver parken. De som flyttat till staden räknar i högre grad upp parker som man troligare kommer att presenteras för som ny i staden genom t.ex. nollning eller valborgsfirande.

Förmodligen kommer den som är uppvuxen i Uppsala ha en mer komplex bild av staden än den som är relativt nyinflyttad eller har kommit dit som student. Det är även troligt är att när man har en bakgrund i staden är ens samlade kunskap och kännedom om mytbildningen runt platser i staden större. Det levda rummet som Mats Brusman talar om innebär *ens samlade föreställningar om en plats*, som formar uppfattningen av platsens mening och betydelse. Med kunskaper och idéer som har samlats länge blir tolkningen av parken naturligtvis annorlunda.

Att inte ha tidigare erfarenhet av en plats behöver emellertid inte betyda att man inte tolkar platsen. Med de föreställningar man bär med sig från andra platser kan man associera till sådant man ser på den aktuella platsen – man uppfattar platsen i relation till sina författade "koncept" (Bergström 2004). Det kan dock betyda att parkens egen identitet i staden kan bli splittrad om olika människor har helt olika associationer till parkerna, som inte relaterar till parkens egen historia eller sammanhang.

Parkens roll och status

Enligt seminarieslutsatserna från Movium (2004) är en viktig anledning att arbeta med att marknadsföra parker att det är ett sätt att stärka parkens roll och höja dess status.

Många parker är enligt Dag Sundberg i första hand en slags livsmiljö för invånarna, som man inte reflekterar över, och inte uppmärksammar förrän någonting förändrar sig negativt. De svar som folk ger i intervjuerna tyder på att medborgarnas bild överensstämmer med Dag Sundbergs. De parker man besöker är de som finns nära till hands. Svaren i intervjuerna talar inte för att det skulle finnas en uppfattning eller åsikt hos de tillfrågade invånarna om att det vid sidan av Stadsträdgården finns någon park i Uppsala med en särskilt stark karaktär.

Botaniska Trädgården är en park med hög status och tydlig profil, som liksom Linnéträdgården är uppmärksammas i turistbrochureerna. Där infaller en lång rad arrangemang och man har arbetat mycket med marknadsföring (Intervju med Mats Block). Trots detta är den inte lika uppmärksammas av invånarna i undersökningen som Stadsträdgården. *Det tolkar jag som ett tecken på att man som uppsalabo främst relaterar till de parker som är förknippade med livet i staden.* Stadsträdgården är till skillnad från Botaniska Trädgården en kommunal park som används av många olika grupper under stora delar av dygnet under de parkvänliga årstiderna. Det är den inte ensam om. Uppsala har många parker där människor samlas, men Stadsträdgården är den enda av de kommunala parkerna som från kommunens håll är tydligt marknadsförd. Det är här parkarrangemangen under Linnéåret främst ägde rum och det är den enda parken i uppsala som presenteras på hemsidan.

I Vasaparken finns ett mycket karaktäristiskt träd.

4.2 Hur marknadsförs parker och grönområden i Uppsala

Parken som målpunkt

Enligt skriften Bostadsnära natur är människornas upplevelse av tillgängligheten till grönområdena viktig. Uppsala kommun arbetar enligt Dag Sundberg inte aktivt med att framhäva stadens parker. På kommunen litar man på att stadens parker kommer att besökas av människor oavsett om de marknadsförs eller inte (Intervju med Dag Sundberg), och Uppsalas parker är också i många fall välbesökta. Det är någonting som även framstår i invånarintervjuerna. Man menar att Uppsalas parker är lätta att hitta till, och en kvinna menar att hon oftare besöker parker här än i andra städer.

En av anledningarna till att marknadsföra och uppmärksamma parker är att öka orienterbarheten (Bostadsnära Natur). Den synliga parken är viktig även för den som mest passerar, utan att själv stanna till. Det säger Karl Lövrje i sin avhandling om den identitetskapande funktionen hos grönsstrukturen, och det stämmer med kortintervjuerna där det framkommer att uppsalaborna har glädje av parkerna när de passerar. När kommunen arbetar med att lyfta fram undanskymda parkrum t.ex. längs Fyrisstråket är det i själva verket en slags marknadsföring som sker.

Makten över platsens identitet

Det tänkta rummet är en av de olika delar som formar platsens identitet. Jämte individers erfarenheter och föreställningar av en plats kommer platsen att påverkas av hur den formuleras och kommuniceras (Brusman 2008). Möjligheterna och förmågan att göra detta skiljer sig åt, och för Uppsalas parker ligger till stor del makten att formulera en dominerande bild av platsens mening hos kommunen och de som är ansvariga för parkerna. En viktig del i att formulera en bild av platsens mening är hur man presenterar parken.

I stadens officiella dokument finns mycket klar ambition att göra detta, men i praktiken på kommunens parkavdelning arbetar man inte så tydligt med att kommunicera parkerna till invånarna. Arbetet fokuseras på att synliggöra parkerna konkret genom att ta bort buskage och tydliggöra entréer. Detta lyfter fram parken för de närboende, men när det kommer

till att kommunicera parkerna för en större grupp genom marknadsföring finns ingen strategi. Man förlitar sig på att media och andra forum ska uppmärksamma parkerna. Därmed ger kommunen bort mycket av makten att påverka bilden av stadens parker. ”Uppfattningen av vad platsen är och har varit påverkar bilden av vad platsen ska bli och sätter gränser för hur den kan utvecklas och förändras.” (Brusman s.41)

Stadens profil och parkerna

Parken är som sagt en tillgång för den som passerar, men den kan också vara det för den som inte besöker den, men vet att parken finns där. Karl Lövrje menar att en av parkens viktiga funktioner är den symboliska (Lövrje 2003). När en park spelar roll som park, som någonting värdefullt i staden, då kan man glädja sig åt den även vintertid och den kan spela en större roll i ens uppfattning om vad staden har att erbjuda.

Människors preferenser är viktiga i deras val av bostadsort, och preferenserna påverkas av olika tillgångar (Wikhall 2003). Av de symboliska tillgångar som människor har i relation till en geografisk plats kan räknas ens kännedom om stadens parker. Både hur man praktiskt kan utnyttja dem och de kulturella särdrag som är knutna till dem. Om man som nyinflyttad snabbt kan tillgodogöra sig sådana platsspecifika kunskaper kan man också snabbare känna sig delaktig i staden och stadens identitet.

För Uppsalas profil och marknadsföring utåt är parkerna inte särskilt intressanta. Det man vill lyfta fram är stadens ungdomliga händelserika sida, medan de parker i staden som är kända utanför Uppsala är de trädgårdar som främst förknippas med det historiska arvet i form av Linné. Det som har visat sig i intervjuerna är dock att de parker uppsalaborna själva främst förknippar staden med stämmer bättre överens med Uppsalas profileringspolicy om pluralism och ungdomlighet. Stadsträdgården besöks av alla grupper i staden, och den förknippas med folkliv och aktiviteter.

Morfologin har betydelse för hur parker uppfattas. Att Slottet ligger på en höjd ger det omgivande parkrummet en speciell karaktär.

4.3 Vilken identitet har stadens parker och hur kan detta påverka stadens identitet?

Stadens parker har som jag ser det en stor betydelse för stadens identitet, både socialt och rumsligt. Parkerna är en av stadens byggstenar som på många sätt skiljer sig åt från andra delar av stadens rum. Parken är ett offentligt rum som innehåller mycket av det som finns på andra offentliga platser i staden, men samtidigt har gröna områden karaktärer som står ut från staden. Intervjuerna med invånare i Uppsala visar på en stor variation i vilka egenskaper och symboler som tillskrivs parken.

Parken som träffpunkt

En aspekt av parken är den sociala. Motivationen till att vara i parken är ofta att träffa vänner och umgås, och då motivationen enligt Fredrik Bergström (2004) är en viktig faktor för hur rummet uppfattas kommer parken för många människor förknippas med någonting positivt. Människor uppskattar människor, och parkerna är platser som förknippas med folkliv och sammankomster.

Parkens kulturhistoria och parkens symboler

Lövré menar att parken inte ska ses som natur utan snarare som ett kulturfenomen (Lövré 2003). Parker i staden har ofta spännande historier som för den som känner dem kan påverka uppfattningen om parkens identitet. Det kulturella arvet syns även i parkerna för den som kan läsa symboler som statyer, parkformer och utsmyckningar som berättar om platsen. Utmärkande detaljer i parken såsom det karaktäristiska trädet i Vasaparken kan bli till symboler som man förknippar platsen med. Parken i sig kan också bli en symbol i staden i sin egenskap av park (ibid).

Naturförutsättningar i staden

Naturförutsättningarna är avgörande för en stads karaktär. Många parker har historiskt blivit till där den oländiga terrängen gjorde det dåligt lämpat för bebyggelse. Eftersom naturgivna strukturer är mycket sega har de ofta givit form åt hela staden. Det ger en kontinuitet och igenkänning som bidrar till stadens identitet (Boverket). Parkerna "utgör en historisk spegel av stadsutvecklingen" (Lövré s. 11). De här naturgivna egenskaperna hos parkerna nämns i intervjuerna som utmärkande för parkens identitet, exempelvis Universitetsparkens lutning.

Tillgången till parken, och parkens samspel med viktiga byggnader

Var parken ligger i staden och vad som finns i närheten är ofta avgörande för en parks identitet. Individerna bedömer enligt Bergström (2004) platsen efter bland annat kontexten. Då är parkens läge och tillgänglighet viktig, liksom vilka karaktäristiska byggnader som ramar in parken. Gröna områden och parker har ofta sitt ursprung i relation till bestämda byggnader, som slottsträdgårdar eller kyrkogårdar. De funktioner som den omkringliggande bebyggelsen har eller har haft har säkert varit viktiga för parkens utveckling, och är dessutom av betydelse för vem som besöker parken. Omgivningen spelar roll som fond, och detsamma gäller även åt motsatt håll då parken är viktig för de byggnader som gränsar till den.

Växtlighet och årstidsväxling

En annan faktor som utmärker parken och ger den identitet gentemot staden är dess mest typiska drag; växtligheten. Parker med olika växtmaterial ger olika uttryck, och växterna säger någonting om stadens geografiska läge på ett helt annat sätt än arkitekturen. Inte minst är parkerna en identitetsskapande faktor i staden på grund av att växtligheten förändrar sig över året på ett sätt som skiljer sig från resten av staden. Till de rytmer som Lefebvre talar om (Brusman 2008) hör garanterat årstidsväxlingen. Att gå på stadens gator och torg ger praktiskt taget samma upplevelse året runt. Affärerna och modet ändras, men inte ens i fruktdisken kan man egentligen se några stora årstidsväxlingar. Årstidernas växlingar är aldrig så tydliga i staden som i de gröna områdena. Framförallt i Uppsala där årstidernas förändring effektivt döljs i alla gallerior som ligger som ett eget stadslandskap där man bara undantagsvis måste röra sig ute i det riktiga vädret.

Rytmer och upprepande

Rytmer som beskrivs av Mats Brusman talar om är inte exakt upprepade händelseförlopp men det viktiga är att minnet av den första gången någonting har inträffat finns kvar i minnet när det inträffar för andra gången (ibid s. 37). När det skapas en tradition blir det ofta också ett sätt att ge en plats identitet.

Parker kan vara fyllda både av kulturhistoriska berättelser och av människor

4. Slutsats

I det här arbetet har jag arbetat utifrån tre frågeställningar för att undersöka vilken betydelse parken har i staden, och hur det kan påverka stadens profil. Först vad Uppsalas parker har för betydelse för uppsalabornas upplevelse av staden, och stadens identitet, därefter hur parker och grönområden marknadsförs i Uppsala, och slutligen vilken identitet stadens parker har samt hur detta kan påverka stadens identitet.

Parkerna har betydelse för hur uppsalaboende upplever staden och stadens identitet. Vilka parker som har mer betydelse för individens upplevelse av staden beror på ens föreställningar om parken, vilket i sin tur är beroende av hur stor kunskap om platsen man har.

Det finns flera grunder till att marknadsföring av stadens parker är viktigt. Uppsalas parker kan genom sin roll som symbol och genom att vara synliga i staden, vara till glädje för fler än de som utnyttjar dem aktivt. Om kunskapen och medvetenheten om parkerna hos invånarna är stor kommer de i högre grad kunna bidra till stadens attraktivitet. I intervjuerna visas en stor variation mellan individers åsikter om vilka parker som har betydelse för stadens identitet, med ett undantag som är Stadsträdgården. Detta är den park som främst identifieras med staden, samtidigt som det är den enda park i Uppsala med ett aktivt folkliv som samtidigt medvetet marknadsförs av kommunen.

Övriga parker som kommunen i Uppsala har ansvar för utnyttjas inte i någon högre grad i profileringen av Uppsala, trots att det folkliv och de aktiviteter som finns i parkerna motsvarar den bild av staden som kommunen vill förmedlas till besökare och nya boende.

Jag hävdar att om kommunen arbetade mer aktivt med att uppmärksamma parker, och förmedla kunskap om dem, skulle man kunna befästa fler av Uppsalas folkrika parker i människors sinne, och därmed höja deras status och människors stolthet över dem. Parkerna har potential i att spela en betydande roll i profileringen och marknadsföringen av Uppsala.

Parkerna är delar av staden, med olika karaktärer som ger dem en egen identitet i staden och därmed även bidrar till stadens identitet. Staden går inte att lösa upp från parkerna, som spelar en viktig roll i hur stadens fysiska och sociala karaktär ser ut.

I en utveckling som går mot ett behov att tydliggöra städer gentemot varandra menar jag att parkerna kommer att behöva spela en betydelsefull roll, eftersom de påtagligt formar bilden av staden oavsett om man som invånare besöker dem eller inte.

En staty kan som den varme mannen vid åpromenaden i Uppsala bli till en träffpunkt, och även berätta någonting om platsen. Här har konstnären Kajsa Mattas i sitt verk velat påminna om de utslagna som tidigare brukade vistas längs åkanten.

5. Källor

Tryckta källor och internet

Berglund, Ulla och Jergeby, Ulla (1998) Stadsrum Människorum – att planera för livet mellan husen. Byggnadsnämnden, Västerås.

Bergström, Fredrik (2004) How People's Concepts of Urban Places Relate to Their Evaluations of the Places, Aesthetics and Microclimate. Master Thesis in Cognitive Science, Department of Computer and Information Science. University of Linköping.

Boverket (2007) Bostadsnära natur – inspiration och vägledning. Boverket, Karlskrona.

Brusman, Mats (2008) Den verkliga Staden? – Norrköpings innerstad mellan urbana idéer och lokala identiteter. Linköping Studies in Arts and Science, No. 416. Tema kultur och samhälle. Linköpings Universitet, Linköping.

Gren, Martin och Hallin, Per-Olof (2003) Kulturgeografi en ämnesteoritisk introduktion. Liber, Lund.

Gröna fakta 7/2005 Produceras i ett samarbete mellan Utemiljö och Movium.

Landry, Charles (2000) The Creative City A toolkit for urban innovators. London.

Lövré, Karl (2003) Det gröna som identitetsskapande stadsbyggnadselement – objekt, koncept och struktur. Doktorsavhandling vid Institutionen för landskapsplanering, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Alnarp.

Nolin, Catharina (1999) Till stadsbornas nytta och förlustande, den offentliga parken i Sverige under 1800-talet. Byggförlaget, Stockholm.

Nordin, Urban (2005) "Skärgården – en plats blir till" i Gunnel Forsberg (red.) Planeringens utmaningar och tillämpningar. Uppsala Publishing House, Uppsala.

Parkprogram för Uppsala - Allmän del. Uppsala Kommun (2002) Uppsala.

Ramberg, Klas (2005) "Stadsplanering och stadsliv" i Gunnel Forsberg (red.) Planeringens utmaningar och tillämpningar. Uppsala Publishing House, Uppsala.

Tillsammans mot elitserien! Utveckling av besöksnäringen i Uppsalaregionen. Uppsala Kommun och Regionförbundet Uppsala län (Februari 2006) Uppsala.

Uppsala kommuns hemsida <http://www.uppsala.se/>

Wikhall, Maria (2003) "Kultur och regional attraktivitet" I Sverker Sörlin (red) Kulturen i kunskapssamhället. Bokförlaget Nya Doxa, Falun.

Muntliga källor

Bergdahl, Kajsa. Evenemngslots, Uppsala Kommun, intervju 26 mars 2008.

Block, Mats. trädgårdsdirektör för Uppsala Universitet, telefonintervju 11 april 2008.

Espmark, Helena. landskapsarkitekt, Natur- och fritidskontoret, Uppsala Kommun, intervju 25 april 2008.

Sundberg, Dag. landskapsarkitekt, Natur- och fritidskontoret, Uppsala Kommun, intervju 14 april 2008.

Stadsträdgården besöks av alla grupper i staden, och uppskattas för sin blomsterprakt.

Bilaga 1

Enkät

1. Om du skulle nämna några parker eller gröna platser i uppsala stad som du förknippar med staden, vilka skulle det vara?

Botaniska	Engelska parken	Ekonomikumparken
Fängelseparken	Kyrkogården	Linnéträdgården
Järnvägsparken	Odinslund	Skytteanska trädgården
Skolparken	Slottsbacken	Stadsparken
Universitetsparken	Uppsala högar	Årummet

2. Vad är det som gör att du förknippar dessa med Uppsala?

3. Finns det någon park eller grönyta som har varit viktig för din bild av uppsala? (Innan du flyttade hit?)

4. Vad tycker du bäst om på platserna? Sämst?

5. Om du skulle räkna upp tre saker/eller "symboler" i den parken som du förknippar med platsen, vilka skulle de vara?

6. Brukar du ofta vara på de här platserna? Varför/varför inte?

7. Vad gör du på platserna?

8. Vad uppfattar du att människor främst använder platsen till?

9. Hur tycker du att de här parkerna marknadsförs/skulle du ha hittat dem som ny i staden? _____

Bilaga 2

Centrumparker som förekommer i texten

De parker jag tar upp i arbetet är parker i främst centrala Uppsala som har nämnts av de människor jag har intervjuat. (Nolin 1999, Uppsala kommun hemsida, Parkprogram för Uppsala, Informationsskyltar)

1. Artediparken – Platsen vid St.Eriks källa, döpt efter Peter Artedi som var fiskvärdens motsvarighet till Linné.
2. Botaniska Trädgården – Ägs och förvaltas av Uppsala Universitet. Anlades ursprungligen som slottspark på 1600-talet, men omarbetades till barockpark under 1700-talet.
3. Börjeplan (Börjeparken) och Rektorsgården – Trädgårdarna som omger två byggnader. Rektorsgården byggdes på 1860-talet som rektorsbostad för Katedralsskolan. På Börjeplan ligger restaurangen Le Parc.
4. Carolinaparken (Engelska Parken) – Uppsalas första kommunala park som anlades åren 1805–1854 av stadens Trädplanteringskommitté.
5. Gotlandsparken – ligger framför Gotlands Nation vid Fyrisån. Renoverades 2005-2006.
6. Klosterparken – En park gestaltad med murar och kryddträdgård där Franciskanerklostret låg på medeltiden. Rustades upp av Staden i mitten av 1990-talet
7. Linnés Hammarby – Är Linnés gård på landet som ägs och förvaltas av Uppsala Universitet som besökssträdgård. (Utanför kartan)
8. Linnéträdgården – Sveriges första botaniska trädgård som anlades vid 1600-talets mitt av Olof Rudbäck d.ä.
9. Orphei Drängars plats– Ligger nedanför Alfvénsalen vid Fyrisån. Rustades upp av kommunen i samband med Orphei Drängars 150-årsjubileum.
10. Riddartorget – Är en gammal tomt där St Eriks kapell tidigare låg. Rustades upp till liten park i mitten av 1990-talet.
11. Skolparken (Vasaparken, Biologiska Parken) – Anlades 1911
12. Slottsbacken – Blev till när Landshövdingen i Uppsala på 1820-talet engagerade sig i att trädplantera de förut kala backarna runt slottet med närmare 1000 träd.
13. Stadsträdgården – Började som humlegård till Slottet på 1500-talet, men förvandlades under slutet av 1800-talet till dagens finpark.
14. Universitetsparken – Ligger i anslutning till Universitetshuset, och förvaltas av Universitetet
15. Östra Ågatan – Ett stråk längs ån som har rensats upp och hårdgjorts. Har blivit ett populärt ställe för att sitta och promenera.v

